

Just per governar

Qualsevol partit polític que per tercera vegada consecutiva guanya unes eleccions generals, hauria de mostrar-se exultant. Els líders del PSOE, per contra, en comunicar l'èxit electoral del seu partit feien la cara preocupada i seriosa. Estaven decebuts, i no podien dissimular-ho. Darrere de les paraules rituals de valoració de l'èxit propi, hi havia l'amargor de la frustració: ells esperaven una altra cosa. Esperaven secretament, un plebiscit. Esperaven el reconeixement indiscutible de set anys gloriosos, i han rebut el simple encàrrec de governar el país. Massa poc, si cal interpretar les cares —no les paraules— de Benegas, de Guerra o de González.

El PSOE havia plantejat la campanya electoral sobre la certesa, avalada per totes les enquestes, de revalidar àmpliament la majoria absoluta. Partint d'aquesta seguretat, l'argumentació bàsica era clara: *nosaltres*, el govern, ho hem fet *tot* bé durant set anys (gràcies a nosaltres Espanya és ara més avançada, més rica, més prestigiosa, més de tot...); *ells*, tots els altres, no tenen en realitat res a fer, ni res d'aprofitable que proposar. Les eleccions, per tant, quedaven plantejades com un combat del PSOE contra tots: contra la dreta per ser dreta, contra l'esquerra per ser esquerra, contra els «nacionalistes» per ser nacionalistes, i contra el centre per no ser res. Quedaven plantejades, també, com un combat desigual de tots contra el PSOE, partit que tots —esquerra, dreta, nacionalistes i centre— han volgut presentar com el paradigma de tots els mals, vicis i errors imaginables.

Un escenari irreal, que una vegada més la tòpica «saviesa col·lectiva» de l'electorat s'ha encarregat de posar al seu lloc: l'esquerra (IU-IC) ha tingut el fort avanç que era lògic esperar i recupera un pes que absurdament havia perdut, la dreta consolida el seu espai i el liderat d'algué que ja no és Fraga, els nacionalistes bascos i catalans no alteren —com també era d'esperar— les seues posicions relatives (CIU, però, escurça diferències amb el PSOE, i el supera a Barcelona), i el centre de Suárez torna a mostrar la seua inconsistència.

El PSOE, per la seua part, rep el mandat de seguir governant. Però un mandat sense triomf. Un mandat que ja no podrà servir de base a actituds de prepotència, a l'orgull de qui menysprea l'adversari i es creu en possessió de la raó sense fissures. Un mandat, també, de governar amb més atenció les víctimes de tant de progrés i de tanta riquesa desigual, amb més respecte als sindicats i als moviments socials, amb més consideració per les opinions divergents de tants sectors. Han guanyat, és cert, i probablement és just que n'estiguen contents. Però no han triomfat. Han rebut una advertència, s'ha demostrat que la societat no els segueix cegament embadalida. No han estat unes eleccions de simple tràmit i revàlida amb nota d'excel·lent.

A partir de la nit del 29 d'octubre, alguns mites haurien de caure, i moltes coses haurien de començar a canviar. En benefici dels mateixos partits, de la democràcia i de tota la societat.

Vandellòs

I, en plena campanya electoral, la gravíssima advertència de Vandellòs. Un increïble incendi que ningú no va saber d'on venia, que ningú no va saber controlar. La manca d'informació, el pànic, els bombers sense mitjans ni preparació. Els plans d'emergència ineficaços o inaplicables. Un accident a la

vora de la catàstrofe. I tot això en una central nuclear que ja té una llarga història d'«incidents» i de manca de control.

Després, Protecció Civil i la Comissió de Seguretat Nuclear amenacen amb expedients i sancions. Després, no abans. ¿No sabien els tècnics i els inspectors que tot el que ha passat podia passar? A Europa occidental queden tres plantes del model de Vandellòs I (a França, país poc exemplar). De les tres, una tancarà en pocs mesos, les altres en un any o dos. Quedarà només Vandellòs, encara per deu anys, segons les previsions. Simplement, perquè l'energia que s'hi produeix és més barata que la d'altres centrals menys insegures. Davant del benefici, el risc de catàstrofe no compta. I el poder públic calla i consent. □

